

El Baix Empordà

LA BISBAL D'EMPORDÀ

El Col·legi d'Arquitectes va alertar de la urgència de protegir la fàbrica Coromina

Un informe enviat a l'Ajuntament defensava l'espai com a **peça clau del patrimoni industrial**

Pili Turon, La Bisbal d'Empordà
El Col·legi d'Arquitectes de Catalunya a Girona va alertar de la urgència de protegir l'antiga fàbrica Coromina de la Bisbal amb un informe tècnic enviat a l'Ajuntament el 30 d'abril, tres setmanes abans que el ple municipal aprovés una moció en aquest sentit –el 18 de maig es va aprovar per unanimitat. Aquest col·lectiu professional va demanar al Consistori que suspengués la concessió de llicències d'obra al sector de la fàbrica, impedit així que s'enderroqui i aconseguint temps per declarar l'edifici Bé cultural d'interès local.

Amb l'aval de l'Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Històric, el Col·legi d'Arquitectes defensa la fàbrica –coneguda al municipi com La Gabarra– com «una peça clau del patrimoni industrial per explicar el món de la ceràmica de la Bisbal». Segons van informar ahir, la necessitat d'elaborar un informe tècnic urgent sobre l'edifici va sorgir després de saber que la fàbrica era a punt de tancar-se i que hi havia la possibilitat d'enderrocar-la.

Basant-se en la Llei del Patrimoni cultural català, l'informe reivindica l'interès cultural de l'edifici Coromina. En primer lloc, el document ressalta l'interès arquitectònic de la construcció tant en el marc de la Bisbal com el català. A part de la seva «riquesa espacial» i l'equilibri de volums a la façana, el Col·legi d'Arquitectes assenyalava que s'ha d'acabar de confirmar si els pilars de maó circulars, les voltes revestides de maó, els capitells de formigó i



DoEg

LA GABARRA. La fàbrica Coromina en ple funcionament, fa anys.

■ Indústria vinculada a Rafael Masó

La fàbrica Coromina de la Bisbal d'Empordà es va posar en marxa el 1918 i, al llarg dels anys, ha estat sotmesa a diverses ampliacions. Abans d'ubicar-se a l'emplaçament actual, el 1911, els germans Coromina van obrir un obrador a Terracotta que van fundar comptant amb la col·laboració de Rafael Masó. L'objectiu de l'arquitecte era disposar dels models de ceràmica que l'interessaven.

El complex, que es va tancar el 30 de març passat i ocupa una

les arcades de pilars de formigó i òculs de maó són obra de Rafael Masó o de l'arquitecte Pelayo Martínez. A més, remarca l'existència d'un plafó ceràmic de Sant Narcís, aquest dissenyat per Masó amb tota seguretat.

Des del seu punt de vista, un altre valor que justifica la con-

finca de 9.128 metres quadrats –6.500 edificats per la fàbrica–, s'estructura en un edifici principal amb coberta en forma de dents de serra i una façana plana i regular que amaga aquestes dents.

Aquest bloc, format per dotze naus, en té adossat un altre on hi ha el forn i l'assegador. El conjunt industrial també compta amb dues xemeneies de maó i tres naus més, que contenen la trituradora de terres, les terres i els forns de rodets.

servació de La Gabarra és que, en la seva construcció, es van utilitzar nous materials i noves tecnologies en l'arquitectura industrial a Catalunya.

El tercer argument tècnic té a veure amb el seu interès com a indústria ceràmica, ja que es conserva un forn que exemplifica el sistema de flama inverti-

da –així com també d'altres de més moderns. Les seves instal·lacions, maquinària i motllos de guix també tenen valor en aquest sentit. L'informe afegeix que la documentació de la fàbrica es conserva al Museu Terracotta de la Bisbal.

Un altre element a tenir en compte per als arquitectes és la importància urbana de l'empresa a la Bisbal, perquè les xemeneies i les masses de maó de les fàbriques de ceràmica han format la imatge del municipi durant anys –entesa com a «identitat»–, juntament amb el castell, l'església, la plaça, el convent, les voltes i el passeig.

El llistat d'arguments també ressalta l'interès històric i social de La Gabarra, tant pel fet d'haver estat «una de les grans fàbriques de ceràmica de la Bisbal» com perquè «va ser aquí on gràcies a Rafael Masó es va desenvolupar la tècnica ceràmica» que ha convertit aquesta població en «la capital del vidrat» –segons consta a l'informe.

Clau al noucentisme i el modernisme

Finalment, el Col·legi d'Arquitectes de Catalunya destaca la vinculació de la fàbrica Coromina amb el modernisme i el noucentisme a les comarques de Girona. Els tècnics remarquen el «paper essencial» d'aquesta indústria ceràmica en l'obra de l'arquitecte Rafael Masó i en el modernisme i el noucentisme gironins.

A més del seu valor en el passat, els arquitectes recorden que la coberta de la casa de la Punxa de Girona malmesa per un llamp es va rehabilitar amb peces fetes, precisament, a La Gabarra de la Bisbal.